



## POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

**Typ posudku:** posudek oponentky práce

**Autor práce:** Daniel Hlásek

**Název práce:** Obraz tabáku a jeho uživatelů v masových médiích

**Autor posudku:** Magdalena Mouralová

Daniel Hlásek se ve své bakalářské práci věnuje obrazu tabáku a jeho uživatelů v masových médiích, Autor provádí kvantitativní obsahovou analýzu 371 článku, které se věnují kouření a tabáku ve třech nejrozšířenějších nebulvárních denících v prvním pololetí roku 2016. Zaměření analýzy se tedy trochu odchyluje od názvu práce (seriózní tištěná média jsou jen specifický segment masových médií), autor ale zase pracuje s vysoce aktuálními daty, což zvyšuje relevanci práce. Téma samotné je významné sociologicky i veřejněpoliticky (nastolování agendy, obraz politiky a konstrukce cílové skupiny apod.) a je vhodné pro bakalářskou práci.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, což považuji za nešťastnou zvyklost, která se bohužel objevuje v řadě prací. Velmi často pak studenti dostatečně obě části neprováží a práce netvoří jeden celek. To se bohužel týká i předložené práce. To je zřejmé už jen z toho, že cíle jsou formulovány až v polovině práce na str. 25, celou teoretickou část tedy čteme, aniž bychom věděli, k čemu směřuje. V souvislosti s tím není nijak překvapivé, že některé pasáže teoretické části by v práci vůbec nemusely být a nijak by se nezměnilo vyznění, přínos, ani srozumitelnost práce (např. Mertonovy výzkumy, historie užívání tabáku).

Teoretická část je sama o sobě zpracována velmi solidně (pro bakalářský stupeň nadstandardně): autor se vyjadřuje srozumitelně, je zřejmé, že rozumí tomu, co píše; využívá dostatek různorodých a vhodných odborných pramenů, včetně zahraničních; argumentace je konzistentní a dobře vystavěná. Drobná výtka směřuje k ne zcela jasnému odlišování teorií a věcných východisek (vývoj tabákové politiky) a zjištění z předchozích výzkumů. Na úrovni bakalářské práce je to ale spíš detail.

Výrazně závažnějším nedostatkem je, že teoretická část neslouží jako východisko pro samotný výzkum: hypotézy se neopírají o teorie nebo předchozí zjištění (což je jednou z určujících vlastností dobré hypotézy); kódy nejsou operacionalizací teoretických konceptů. U některých hypotéz lze návaznost na teorie vyušit, ale rozhodně to není plně uvědomělé a vyřčené, čtenář si může jen domýšlet. Analytický nástroj sice vychází z jiného výzkumu, ale ten zase není vůbec představen v teoretické části a tato volba také není nijak vysvětlena, zdůvodněna a dále využita. O propojení teoretické a praktické části se student snaží v předposlední kapitole nazvané Diskuse. Oceňuji alespoň tento pokus, i když bych si představovala diskusi mnohem rozsáhlejší i s ohledem na počet hypotéz. Ale pokud hypotézy z teorií nevycházejí, je pak obtížné výsledky k teoriím vztáhnout.

Samotné metodologii je věnováno poměrně dost prostoru, autor se věnuje obecné charakteristice metod i dat, což není vždy pravidlem a rozhodně to kvituji. Zároveň však pro mě ne zcela dostatečně popisuje svůj postup a svá rozhodnutí, a celý výzkum tak působí trochu nahodile. Při čtení mě napadaly např. tyto otázky, na něž jsem nenalezla jasné odpovědi: Jak bylo vybráno oněch 371 článků, které se „věnují-ú tématu – str. 30? Proč nebyl zařazen bulvár? Proč bylo analyzováno jenom toto období? Proč nebyly zařazeny jiné typy médií než tištěné? (A proč se jim potom autor věnuje v teoretické části?) Jak přesně probíhalo kódování? Jak byly voleny proměnné a jejich hodnoty? Jsou všechny deduktivní? Na základě čeho jsou určeny? Proč byly zařazeny tyto a proč ne jiné?

U některých proměnných/kódů bych potřebovala více vysvětlit jejich obsah (možná je obsahem přílohy, která je v elektronické verzi bohužel nečitelná). Nevím např., co přesně si představit pod *jinou trestnou činností v souvislosti s tabákem* nebo *trestnou činností týkající se distribuce tabáku*. Podobně nerozumím obsahu proměnné „*drogová scéna*“ – z analýzy vyplývá, že tabák není moc vnímán jako droga (relativně nízké zastoupení významů lék a závislost), ale víc jako zboží či zvyklost, tak proč zrovna drogová scéna? Nebo je to jen nevhodně zvolený název a jedná se o kontext zprávy o tabáku/kouření? Autor sám dává spojení do uvozovek, je si tedy vědom zvláštnosti pojmu, ale čtenáři jej neosvětluje.



Není mi také jasné, zda jsou hodnoty vždy disjunktní a jak pak bylo postupováno při kódování textů, kde se objevuje více aspektů. Dále mi není jasná přesná role hypotéz, a především způsob, jak jsou tyto testovány a jak autor dochází k jejich potvrzení či vyvrácení (str. 52–54). A také si nejsem jistá, zda články autor kódoval sám, nebo je kódoval i někdo jiný. Poměrně dost pozornosti je totiž věnováno shodě kódování, což při jednom kódérovi nedává smysl. Zároveň ale autor na str. 52 píše, že „výzkum prováděla jedna osoba“.

Shrnutí: I když zvolený metodický postup jako takový považuji za vhodný a neshledávám v něm zásadní pochybení, postrádám důkladnější odůvodnění jednotlivých voleb. Chybí mi také důkladnější diskuse omezení zvolených metod.

V práci jsem nenašla ani významná věcná pochybení. Argumentace je celkově dobře vystavěná, vedená korektně, argumenty jsou vesměs podloženy a hodnověrné. Občas je použito nevhodné sugestivní uvedení argumentu, které nepřináší novou informaci, jen se jej nekorektně posiluje (např. „zřejmé je každému jasné“ – str. 18; „je až zarážející“ – str. 38), na str. 45 pak student vyvozuje závěr o důležitosti tabáku mezi ostatními tématy, který mu však představená data neumožňují. Jedná se však o ojedinělá pochybení a celkově je argumentace na dobré úrovni.

I z hlediska formálního má práce spíše nadstandardní úroveň. Je psaná kultivovaným jazykem a odborným stylem, bez většího množství pravopisných a jiných formálních chyb, se zdroji je zacházeno korektně a formátování umožňuje příjemné čtení. Mám sice pár drobných výtek, ty však nemají dopad na mé hodnocení práce, ale zmiňuji je jako zpětnou vazbu autorovi pro jeho další rozvoj:

- úvodu by prospělo jasnější oddělování myšlenek, tj. strukturace do více odstavců;
- na str. 44 jsou porovnávány proměnné dříve, než byla jedna z nich představena;
- drobné typografické prohřešky: první řádek pod nadpisem se neodsazuje, jednopísmenné předložky nemají být na konci řádku; u intervalů se píše mezi čísly pomlčka (ne spojovník, ale nejsou tam mezery; číslo a jednotka (např. %) by měly být spojeny pevnou mezerou, aby se neoddělily na různé řádky, jako je tomu např. na str. 44, 45, 47); rozlišujte 5 % (pět procent) a 5% (pětiprocentní);
- na str. 35 zaměňujete procenta a procentní body;
- pozor na chyby v interpunkci (např. str. 30, 35, 38, 39, 42, 48);
- věta „*Výsledky obsahové analýzy jsou prezentovány pomocí tabulek obsahujících hodnoty výsledků analýzy.*“ na str. 32 je tautologie;
- tvary slov „23krát“, „9krát“ (str. 42) nejsou správně česky;
- přehlednost by zvýšilo odkazování na tabulky i s jejich čísly.

Předložená práce je v mnoha ohledech velmi dobrá. Její zásadní slabinou je jakási dvojkolejnost, nedostatečné propojení teoretické a praktické části, neukotvenost vlastního výzkumu a z ní plynoucí slabé závěry a malý přesah práce. Nicméně student jasně prokázal zvládnutí základních akademických dovedností (využití a korektní citování odborné literatury, výstavba přesvědčivé argumentace, odborný jazyk a styl, pochopení jiných textů a jejich shrnutí, formulace cílů, volba vhodných metod k dosažení cílů a jejich aplikace) a práce odpovídá nárokům kladeným na bakalářské práce. Proto **práci doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.**

Datum: 16. 1. 2017

Podpis: Magdalena Mouralová